

BOULEVARDTEATERNS

Handledarmaterial till föreställningen

av Daniel Goldmann

Hej!

Det här är ett handledarmaterial för er som ska se Boulevardteaterns föreställning "Guji-Guji". Här finns tips och inspiration till uppföljningsarbetet ni kan göra efter teaterbesöket. Att tillsammans med barnen bearbeta, reflektera över, och leka kring det ni sett, fördjupar teaterupplevelsen och är ett roligt sätt att släppa lös din och deras kreativitet.

Använd materialet helt efter eget huvud och hjärta. Lägg till, dra ifrån och kasta om övningar så att det passar just din grupps ålder och kynne. Vill ni jobba i en längre sammanhållen workshop, eller i kortare pass över en längre tid? Är gruppen såpass stor att den mår bäst av att delas upp i smågrupper? Vill ni hålla er till enklare övningar, eller kasta er in i de mer avancerade? Det är du som känner dina barn och bäst besvarar de frågorna.

Inför teaterbesöket

Om du går med en barngrupp som inte varit på teater förut, kan det vara bra att samlas inför besöket och prata lite om vad teater är för något. Vad är skillnaden mellan att se på teater och att titta på en film hemma i soffan? Berätta gärna lite om de mest grundläggande sakerna, som hur ni ska ta er till teatern, att ni först kommer till en foajé, att det finns möjlighet att hänga av sig och gå på toaletten, att ni sen släpps in i salongen där ni tas emot och välkomnas av de tre skådespelare som kommer att vara med i själva pjäsen.

Ibland får barn (och även vuxna) bilden att teatern är en plats där man måste vara knäpptyst, sitta rak i ryggen och skärpa till sig. Detta är verkligen en sanning med modifikation. Naturligtvis bör man inte klättra på stolarna eller babbla högljutt om saker som inte har med föreställningen att göra. Då stör man ju både resten av publiken och skådespelarna. Men framförallt ska teaterbesöket få vara en spännande, lustfylld och levande upplevelse, där man gärna får reagera så det hörs och märks på det som händer på scenen.

Viktigt är också att du som vuxen får ro att njuta av spelet och ha roligt tillsammans med barnen. Väl inne i salongen tar skådespelarna hand om er och hjälper er till rätta så att du, när föreställningen börjar, ska kunna släppa din roll som ansvarig och bli en teaterbesökare som alla andra. Mycket nöje!

Efteråt

Ett bra sätt att börja efterarbetet är att tillsammans hjälpas åt att minnas det ni varit med om. Samlas i en ring och be alla att i tysthet tänka på en sak de minns från föreställningen. Det kan bli en replik, ett skeende, en del av scenografin, en teaterkostym, en av rollerna eller kanske en detalj av inredningen i foajén. När alla tänkt färdigt tar ni en runda där alla får berätta sitt minne. Glöm inte att bidra med ett eget minne.

När ni på detta sätt rekapitulerat pjäsen, är det lätt att prata vidare.

- Vad var roligt? Överraskande? Knasigt? Sorgligt? Läskigt?
- Vilka var de olika rollerna? Hur var de? Hur såg de ut? Hur betedde de sig?
- Vad är en familj och på vilka olika sätt kan den se ut?
- Kan man känna sig utanför i sin familj?
- Vilka olika grupper hör du till, förutom din familj?
- Vad är det som gör att man känner att man hör till / inte hör till en viss grupp?
- Vilka förväntningar, positiva så väl som negativa, kan man ha på sig när man tillhör en viss grupp? (Ålder, kön, nationalitet osv.)
- Vad är mod?
- Har du gjort något modigt någon gång?
- Har någon annan gjort något som du tyckte var modigt?
- Vad är det som gör dig till den du är? Är du född sån, uppfostrad av dina föräldrar, påverkad av kompisar eller bestämmer du allt helt själv?
- Har du några förebilder som du vill vara som?

Rita och skapa

Med utgångspunkt från vad ni pratat om kan barnen få rita och måla. Kanske blir det något de minns ur föreställningen, som ägg, ankor och krokodiler. Kanske blir det familjer, förebilder eller modiga handlingar. Skapandet kan naturligtvis ske i tre dimensioner också. Låt er lust och tillgång till material styra.

I föreställningen spelas vissa scener som hand-teater, så det kan ju bli läge att göra handdockor att spela egen teater med.

Med lite tur får ni till slut en hel Guji-Guji-utställning och kan bjuda in barnens nära och kära på en liten vernissage eller dockteater.

Mer kring identitet

Det här är vi

Ett temat i pjäsen är identitet. Ett sätt att gå vidare i bearbetandet av ämnet är att tillsammans med barnen göra en lista på alla olika identiteter som ryms i gruppen.

Börja med dig själv och ge några exempel på identiteter du har. Det kan vara saker som tex norrlänning, pardansare, lajvare, storasyster, gottegris eller IFK-supporter. Skriv upp dina exempel på ett stort papper, eller rita bilder om gruppen inte är läskunnig ännu. Låt sen gruppen fylla på med sina olika identiteter. Hjälpt dem lite på traven om det behövs, så att alla får med minst ett exempel.

Nu har ni en lista som kan få rubriken: "Det här är vi". Använd den genom att läsa upp en identitet i taget och låta alla som känner att de tillhör den gruppen resa på sig. På så sätt kan alla få syn på identiteter de inte tänkt på att de har och att men kanske delar den med helt oväntade personer.

Sen kan ni diskutera vidare kring frågor som:

- Vilka identiteter är av störst betydelse dig? Vad är du mest? Flicka, barn, lillebror, djurägare, brunhårig...? Är det olika i olika sammanhang?
- Vilka positiva och negativa sidor finns med de olika identiteterna?
- Vilka etiketter sätter du på dig själv och vilka får du från andra? När bestämmer du själv över hur du beskrivs och när bestämmer andra?

Bilder och beskrivningar

Samla ihop en hög bilder på olika människor, från tidningar eller nätet. Se till att du får en så varierad samling som möjligt - olika kön, ålder, utseenden, stilar, ansiktsuttryck osv. Skriv sen lappar med olika adjektiv - klok, rädd, rolig, farlig, duktig osv.

Låt nu barnen bestämma vilka beskrivningar de tycker passar med vilka bilder. Det finns så klart inga rätt eller fel, utan bara ett underlag till fortsatta funderingar kring varför man väljer som man väljer.

Testa sen att byta beskrivningar mellan bilderna och se vad som händer. Kanske ser ni på bilderna med nya ögon. Vad händer när den sammanbitne medelålders mannen i kostym får lappen "Rädd"? Eller när den lilla flickan med rufsigt hår får vara "Klok"?

Teaterlekar

Namn och rörelse

Detta är en bra komma-igång-övning. Alla ställer sig i en ring. Någon börjar med att säga sitt namn och sen göra en kort rörelse den tycker passar till namnet. T.ex. "Anna!" *hopp-hopp*. Sen upprepar hela gruppen namnet och rörelsen i kör tillsammans. Nästa person i ringen säger sitt namn och gör en ny rörelse. T.ex. "Alexander!" *sätter händerna på huvudet*. Gruppen upprepar det första namnet och rörelsen och sen det andra. (Anna! *hopp-hopp*, Alexander! *sätter händerna på huvudet*.) Undan för undan blir ramsan längre och till slut innehåller den allas namn och rörelser.

Dansa som djur

"Guji Guji" är en mycket musikalisk och fysisk föreställning. Många i publiken kommer säkert att bli sugna på att röra sig och dansa själva. Då kan det vara läge för denna dans-lek.

Värm upp genom att låta barnen röra sig till instrumental musik med olika karaktär. Uppmuntra dem att låta musiken inspirera till att röra sig på olika sätt. Går det fort eller långsamt? Låter det lätt eller tungt? Glatt eller ledset?

Fortsätt sen med att låta dem lyssna lite på varje ny musik innan de börjar röra sig. Fråga vilket djur musiken påminner dem om. Låt dem sedan dansa till musiken som det eller de djur de kom att tänka på.

Ank- och krokodilsmyg

I föreställningen förekommer en hel del smygande som kan inspirera till olika varianter av klassikern "tomtesmyg". En Vaktare står vid en vägg med ryggen mot resten av gruppen, som står på en linje längs den motsatta väggen. De på linjen ska försöka smyga fram och nudda Vaktarens rygg, men de får bara röra sig när denne inte ser. Vaktaren kan när som helst vända sig om och granska gruppen, som då snabbt måste frysa till statyer. De som blir ertappade med att frysa för sent får börja om vid väggen igen.

Här kan det ju antingen vara hungriga krokodiler som smyger på en anka, eller ankor som är på väg mot en krokodil för att överfalla den vid bron.

I denna enkla lek finns mycket att hämta: koncentration, samspel och övning i såväl mod som gränsdragning. Det gäller att våga röra sig framåt, trots att man kan bli upptäckt och att våga stå med ryggen mot, när de andra närmar sig. Det gäller också för Vaktaren att tydligt visa med sin vändning att det är stopp och för de andra att respektera det.

Spegelövning

Barnen jobbar i par och står mitt emot varandra. Nu ska de vara varandras spegelbilder. Först leder den ena och den andra följer, sen byter de ledare på din signal. Det är viktigt att de inte pratar med varandra utan bara kommunicerar med rörelser. Låt dem byta fram och tillbaka några gånger. Tipsa dem om att använda rörelser som är såpass långsamma och enkla att de går att följa. Spela gärna lite lugn musik i bakgrunden. Det hjälper koncentrationen och brukar uppmuntra till mjuk följsamhet.

Om ni vill kan ni sen låta ett par i taget jobba medan de andra tittar. Målet är att samarbeta så att publiken inte kan gissa vem som leder och vem som följer.

En utveckling är att låta dem försöka få det att fungera fastän igen av dem är uttalad ledare, utan att de båda leder och följer tillsammans.

Hur går jag om andra säger att jag är... ?

I pjäsen ser sig Guji Guji som en anka, ända tills de stora krokodilerna kommer och säger: "Du är en krokodil. Du är precis som oss." Den här övningen handlar om hur vi påverkas av hur andra ser på oss.

Låt först barnen gå runt i rummet utan att ta kontakt med varandra. Alla får koncentrera sig på sig själva och känna efter hur de går när de går helt som vanligt. Lotsa dem med frågor som: Hur fort går du? Hur rör du dina ben? Dina armar? Var tittar du? De ska inte säga sina svar högt utan bara svara tyst i sitt eget huvud. Gå sen vidare genom att låta alla stå stilla och i tysthet fantisera kring hur det skulle kännas om alla sa att de var på ett visst sätt. Ställ frågor som: Hur skulle det kännas om alla sa att du var... (duktig, dålig, elak, snäll, lugn, orolig osv)? Var i kroppen sitter den känslan?

När de har fått känna efter en stund får de gå runt i rummet igen med den känslan i kroppen. Hur går de nu? Vilka delar av kroppen betar sig på ett nytt sätt? Avsluta gärna med en positiv beskrivning, så att barnen inte lämnar övningen med en negativ känsla kvar i kroppen.

5-bilds-teater

Jobba i små grupper om ca 4-5 barn. Välj en känd saga och låt gruppen bestämma de fem viktigaste händelserna i berättelsen. Låt sen barnen ta de olika rollerna som finns i sagan och ställa upp sig i tysta stillbilder, en för varje händelse. När ni sedan har fem tydliga "levande tavlor" kan gruppen visa dem för resten av barnen, som får gissa vilken saga det är. När de visar upp sin berättelse får man bäst effekt om publiken blundar mellan bilderna, så att de ej ser förflyttningarna mellan, utan bara själva stillbilderna.

Vill du ta det ett steg till, kan de få spela upp det som händer mellan bilderna och vips, så har ni en liten pjäs!

Egna pjäser

Om ni vill, kan ni sen göra egna pjäser. Hjälp barnen att bygga upp enkla historier som de kan minnas och sedan spela upp för varandra. Det kan vara bra att ställa följande frågor:

- Vem/vilka handlar det om?
(Tex en kanin)
- Vad vill huvudpersonen uppnå?
(Hon vill bli fotbollsproffs.)
- Vem/vad stöter hon på som hindrar henne?
(En varg-fotbollstränare som inte vill ha kaniner i laget.)
- Vad gör hon för att övervinna hindret?
(Hon klär ut sig till varg för att komma med i laget.)
- Hur går det?
(Hon gör sjutton mål och blir matchhjälte.)
- Hur slutar det?
(Hon avslöjar att hon är kanin. Alla blir förvånade men hon får vara kvar i laget för att hon är så bra.)